T003 A HÀM III 86-Kinh Thuyết Xứ-tt

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

“A-nan, tröôùc kia Ta ñaõ noùi cho oâng nghe veà naêm caên, tín, tinh taán, nieäm, ñònh vaø tueä caên. A-nan, naêm caên naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu veà naêm caên naøy, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu haønh phaïm haïnh. “A-nan, tröôùc kia Ta ñaõ noùi cho oâng nghe veà naêm löïc, tín, tinh taán, nieäm, ñònh, tueä löïc. A-nan, naêm löïc naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu veà naêm löïc naøy, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu haønh phaïm haïnh. “A-nan, tröôùc kia Ta ñaõ noùi cho oâng nghe veà naêm xuaát yeáu giôùi1. Nhöõng gì laø naêm? A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû quaùn saùt duïc moät caùch cöïc kyø maõnh lieät. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt duïc neân taâm khoâng höôùng theo duïc, khoâng vui say duïc, khoâng gaàn guõi vôùi duïc, khoâng quyeát taâm2 nôi duïc. Khi taâm duïc vöøa sanh, töùc thì bò chaùy tieâu, khoâ heùo, co ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc môû roäng ra, bò vöùt boû ñi, khoâng truï nôi duïc, chaùn gheùt, nhaøm tôûm. A-nan, gioáng nhö loâng vaø gaân cuûa con gaø bò ñem quaêng vaøo trong löûa, töùc khaéc chaùy tieâu, khoâ heùo, co ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc môû roäng ra. A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû cuõng vaäy, cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt duïc. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt duïc neân taâm khoâng höôùng theo duïc, khoâng vui say trong duïc, khoâng gaàn guõi vôùi duïc, khoâng quyeát taâm nôi duïc. Khi taâm duïc vöøa sanh, töùc thì bò chaùy tieâu, khoâ heùo, co ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc môû roäng ra. Vò aáy vöùt boû, khoâng truï nôi duïc, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï duïc. Vò aáy quaùn saùt voâ duïc, taâm höôùng veà voâ duïc, vui say voâ duïc, gaàn guõi voâ duïc, quyeát taâm nôi voâ duïc, taâm khoâng bò chöôùng ngaïi, khoâng oâ tröôïc, taâm ñöôïc an laïc, raát an laïc, vieãn ly taát caû duïc, vieãn ly caùc laäu vaø caùc thöù phieàn nhoïc, öu saàu do duïc maø coù, giaûi chuùng, thoaùt chuùng vaø laïi giaûi thoaùt khoûi chuùng. Vò aáy khoâng coøn nhaän laõnh caùc caûm thoï aáy nöõa, töùc caùc caûm thoï sanh ra bôûi duïc. Nhö vaäy, ñoù laø söï xuaát ly khoûi duïc. A- nan, ñoù laø xuaát yeáu giôùi thöù nhaát. A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû quaùn saùt saân nhueá cöïc kyø maõnh lieät. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt saân nhueá neân taâm khoâng höôùng theo saân nhueá, khoâng vui say trong saân nhueá, khoâng gaàn guõi vôùi saân nhueá, khoâng quyeát taâm nôi saân nhueá. Khi taâm saân nhueá vöøa sanh, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ heùo, co ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra, bò vöùt boû di. Vò aáy khoâng truï nôi saân nhueá, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï saân nhueá. A-nan, gioáng nhö loâng vaø gaân cuûa con gaø bò ñem quaêng vaøo trong löûa, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra. A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû cuõng vaäy, cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt saân nhueá. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät

quaùn saùt saân nhueá neân taâm khoâng höôùng theo nhueá, khoâng vui say nhueá, khoâng quyeát ñònh nôi nhueá. Taâm nhueá vöøa sanh, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ ruùt, bò cuoán troøn chöù khoâng nôû roäng ra ñöôïc, bò vöùt boû ñi, vò aáy khoâng an truï nôi nhueá, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï nhueá. Vò aáy quaùn saùt voâ nhueá, taâm höôùng veà voâ nhueá, vui say voâ nhueá, gaàn guõi voâ nhueá, quyeát ñònh nôi voâ nhueá, taâm khoâng bò chöôùng ngaïi, khoâng oâ tröôïc, taâm ñöôïc an laïc, raát an laïc, vieãn ly duïc nhueá, vieãn ly caùc laäu vaø caùc thöù phieàn nhoïc, öu saàu do nhueá maø coù, thoaùt chuùng, giaûi chuùng vaø laïi giaûi thoaùt khoûi chuùng. Vò aáy khoâng coøn nhaän laõnh caûm thoï naøy nöõa, töùc caûm thoï sanh ra bôûi nhueá. Nhö vaäy, ñoù laø söï xuaát ly khoûi nhueá. A- nan, ñoù laø xuaát yeáu giôùi thöù hai. Laïi nöõa, A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû quaùn saùt moät caùch

Naêm xuaát yeáu hay xuaát ly giôùi Paøli: paóca nissaøraòiyaø dhaøtuyo, naêm giôùi haïn caàn 1.

phaûi thoaùt ly; xem D. 33 Saígìti. Nguyeân Haùn: baát tín giaûi Taäp Dò Moân, sñd. tr.427c: voâ thaéng giaûi; Paøli (D 33) na 2.

vimuccati.

cöïc kyø maõnh lieät naõo haïi. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt haïi neân taâm khoâng höôùng theo haïi, khoâng vui say haïi, khoâng gaàn guõi vôùi haïi, khoâng quyeát ñònh nôi haïi. Khi taâm haïi vöøa sanh, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ heùo, co ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra, bò vöùt boû ñi. Vò aáy khoâng truï nôi haïi, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï naõo haïi. A-nan, gioáng nhö loâng vaø gaân cuûa con gaø bò ñem quaêng vaøo trong löûa, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra. A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû cuõng vaäy, cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt naõo haïi. Vò aáy do cöïc kyø quaùn saùt naõo haïi neân taâm khoâng höôùng theo haïi, khoâng vui say haïi, khoâng gaàn guõi vôùi haïi, khoâng quyeát ñònh nôi haïi. taâm haïi vöøa sanh, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ ruùt, bò cuoán troøn chöù khoâng nôû roäng ra ñöôïc, bò vöùt boû ñi. Vò aáy khoâng an truï nôi haïi, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï haïi. Vò aáy quaùn saùt voâ haïi, taâm höôùng veà voâ haïi, vui say voâ haïi, gaàn guõi voâ haïi, quyeát ñònh nôi voâ haïi, taâm khoâng bò chöôùng ngaïi, khoâng oâ tröôïc, taâm ñöôïc an laïc, raát an laïc, vieãn ly duïc haïi, vieãn ly caùc laäu vaø caùc thöù phieàn nhoïc, öu saàu do haïi maø coù, thoaùt chuùng, giaûi chuùng vaø laïi giaûi thoaùt khoûi chuùng. Vò aáy khoâng coøn nhaän laõnh caûm thoï naøy nöõa, töùc caûm thoï sanh ra bôûi haïi. Nhö vaäy, ñoù laø söï xuaát ly khoûi haïi. A-nan, ñoù laø xuaát yeáu giôùi thöù ba. Laïi nöõa, A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû quaùn saùt saéc cöïc kyø maõnh lieät. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt saéc neân taâm khoâng höôùng theo saéc, khoâng vui say trong saéc, khoâng gaàn guõi vôùi saéc, khoâng quyeát ñònh nôi saéc. Khi taâm saéc vöøa sanh, töùc thì bò chaùy tieâu, bò khoâ heùo, co ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra, bò vöùt boû ñi. Vò aáy khoâng truï nôi saéc, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï saéc. A-nan, gioáng nhö loâng vaø gaân cuûa con gaø bò ñem quaêng

vaøo trong löûa, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra. A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû cuõng vaäy, cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt saéc. Vò aáy do cöïc kyø quaùn saùt saéc neân taâm khoâng höôùng theo saéc, khoâng vui say saéc, khoâng gaàn guõi vôùi saéc, khoâng quyeát ñònh nôi saéc. Taâm saéc vöøa sanh, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ ruùt, bò cuoán troøn chöù khoâng nôû roäng ra ñöôïc, bò vöùt boû ñi. Vò aáy khoâng an truï nôi saéc, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï saéc. Vò aáy quaùn saùt voâ saéc, taâm höôùng veà voâ saéc, vui say voâ saéc, gaàn guõi voâ saéc, quyeát ñònh nôi voâ saéc, taâm khoâng bò chöôùng ngaïi, khoâng oâ tröôïc, taâm ñöôïc an laïc, raát an laïc, vieãn ly duïc saéc, vieãn ly caùc laäu vaø caùc thöù phieàn nhoïc, öu saàu do saéc maø coù, thoaùt chuùng, giaûi chuùng vaø laïi giaûi thoaùt khoûi chuùng. Vò aáy khoâng coøn nhaän laõnh caûm thoï naøy nöõa, töùc caûm thoï sanh ra bôûi saéc. Nhö vaäy, ñoù laø söï xuaát ly khoûi saéc. A-nan, ñoù laø xuaát yeáu giôùi thöù tö. Laïi nöõa, A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû heát söùc thaän troïng kheùo leùo, quaùn saùt töï thaân moät caùch cöïc kyø maõnh lieät. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt töï thaân neân taâm khoâng höôùng theo töï thaân, khoâng vui say trong töï thaân, khoâng gaàn guõi vôùi töï thaân, khoâng quyeát ñònh nôi töï thaân. Khi töï thaân vöøa sanh, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ heùo, co ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra, bò vöùt boû ñi. Vò aáy khoâng truï nôi thaân, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï töï thaân. A-nan, gioáng nhö loâng vaø gaân cuûa con gaø bò ñem quaêng vaøo trong löûa, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra. A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû cuõng vaäy, cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt töï thaân. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt töï thaân neân taâm khoâng höôùng theo thaân, khoâng vui say thaân, khoâng quyeát ñònh nôi thaân. Töï thaân vöøa sanh, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ ruùt, bò cuoán troøn chöù khoâng nôû roäng ra ñöôïc, bò vöùt boû ñi. Vò aáy khoâng an truï nôi thaân, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï thaân. Vò aáy quaùn saùt voâ thaân, taâm höôùng veà voâ thaân, vui say voâ thaân, gaàn guõi voâ thaân, quyeát ñònh voâ thaân, taâm khoâng bò chöôùng ngaïi, khoâng oâ tröôïc, taâm ñöôïc an laïc, raát an laïc; vieãn ly duïc thaân, vieãn ly caùc laäu vaø caùc thöù phieàn nhoïc, öu saàu do thaân maø coù, thoaùt chuùng, giaûi chuùng vaø laïi giaûi thoaùt khoûi chuùng. Vò aáy khoâng coøn nhaän laõnh caûm thoï naøy nöõa, töùc caûm thoï

sanh ra bôûi thaân. Nhö vaäy, ñoù laø söï xuaát ly khoûi thaân. A-nan, ñoù laø xuaát yeáu giôùi thöù naêm. A-nan, naêm xuaát yeáu giôùi naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu veà naêm xuaát yeáu giôùi naøy, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu haønh phaïm haïnh. “A-nan, tröôùc kia Ta ñaõ noùi cho oâng nghe veà baûy taøi saûn, tín, giôùi, taøm, quyù, vaên, thí vaø tueä taøi. A-nan, baûy taøi saûn naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy baûy taøi saûn naøy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu phaïm haïnh. “A-nan, tröôùc kia Ta ñaõ noùi cho oâng nghe veà baûy löïc,

tín, tinh taán, taøm, quyù, nieäm, ñònh, tueä löïc. A-nan, baûy löïc naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy baûy löïc naøy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu haønh phaïm haïnh. “A-nan, tröôùc kia Ta ñaõ noùi cho oâng nghe veà baûy giaùc chi, nieäm, traïch phaùp, tinh taán, hyû, khinh an3, ñònh, xaû giaùc chi. A-nan, baûy giaùc chi naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø- kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy baûy giaùc chi naøy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu haønh phaïm haïnh. “A-nan, tröôùc kia Ta ñaõ noùi cho oâng nghe veà Thaùnh ñaïo taùm chi, chaùnh kieán, chaùnh tö duy4, chaùnh ngöõ, chaùnh nghieäp, chaùnh maïng, chaùnh tinh taán5, chaùnh nieäm, chaùnh ñònh. Ñoù laø taùm. A-nan, Thaùnh ñaïo taùm chi naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy taùm chi Thaùnh ñaïo naøy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu haønh phaïm haïnh”. Luùc aáy, Toân giaû A-nan chaép tay höôùng veà Phaät, baïch raèng: “Baïch Theá Toân, thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu! Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi veà xöù vaø daïy veà xöù cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu”. Ñöùc Theá Toân baûo: “Naøy A-nan, thaät vaäy, thaät vaäy! Thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu, Ta noùi veà xöù vaø daïy veà xöù cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Naøy A-nan, neáu oâng laïi hoûi veà ñaûnh phaùp vaø ñaûnh phaùp thoái 6 töø nôi Nhö Lai thì oâng heát söùc tin töôûng, hoan hyû ñoái vôùi Nhö Lai”. Baáy giôø Toân giaû A-nan chaép tay höôùng veà Phaät, baïch raèng: “Baïch Theá Toân, nay thaät ñuùng thôøi. Baïch Thieän Theä, nay thaät ñuùng thôøi. Neáu Theá Toân noùi vaø daïy veà ñaûnh phaùp vaø ñaûnh phaùp thoái cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu thì con vaø caùc Tyø-kheo nieân thieáu töø Ñöùc Theá Toân nghe xong seõ kheùo leùo thoï trì”. Ñöùc Theá Toân baûo: “Naøy A-nan, caùc oâng haõy laéng nghe. Haõy kheùo töï nieäm. Ta seõ noùi veà ñaûnh phaùp vaø ñaûnh phaùp thoái cho oâng vaø caùc Tyø-kheo nieân thieáu nghe”. Toân giaû A-nan vaø caùc Tyø-kheo nieân thieáu thoï trì laéng nghe. Ñöùc Theá Toân baûo raèng7: “A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû chaân thaät, nhaân nôi taâm tö nieäm8, tö löông, kheùo quaùn

Ngöyeân Haùn: töùc 3.

Nguyeân Haùn: chaùnh chí 4.

Nguyeân Haùn: chaùnh phöông tieän 5.

Ñaûnh phaùp ñaûnh phaùp thoái Paøli khoâng coù. Tham khaûo,
Tì-baø-sa 6 6.

(No.1545, Ñaïi 27, trang 25 c): “Ví nhö ñænh nuùi”. 7. Ñoaïn naøy, veà ñaûnh phaùp ñöôïc daãn trong Tì-baø-sa 6 (Ñaïi 27, trang 26 c) vôùi moät ít dò bieät. Xem caùc chuù thích döôùi.

saùt, phaân bieät veà voâ thöôøng, khoå, khoâng, phi ngaõ. Vò aáy khi tö nieäm nhö vaäy, tö löông nhö vaäy, kheùo quaùn saùt, phaân bieät nhö vaäy, lieàn phaùt sanh

nhaãn, phaùt sanh laïc, phaùt sanh duïc, töùc mong caàu nghe, mong caàu nieäm, mong caàu quaùn9. Naøy A-nan, aáy goïi laø ñaûnh phaùp. “A-nan, neáu ñöôïc ñaûnh phaùp naøy nhöng laïi maát ñi, suy thoaùi, khoâng tu thuû hoä, khoâng taäp tinh taán, naøy A-nan, aáy goïi laø ñaûnh phaùp thoái 10. Cuõng vaäy, ñoái vôùi thöùc noäi xöù, thöùc ngoaïi xöù, xuùc, thoï, töôûng, tö, aùi, giôùi, nhaân duyeân khôûi vaø nhaân duyeân khôûi phaùp11 cuõng nhö vaäy. “A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû ñoái vôùi nhaân duyeân khôûi vaø nhaân duyeân khôûi phaùp naøy maø tö nieäm, tö löông, kheùo quaùn saùt, phaân bieät veà voâ thöôøng, khoå, khoâng, phi ngaõ, vò aáy khi tö nieäm nhö vaäy, tö löông nhö vaäy, kheùo quaùn saùt, phaân bieät nhö vaäy neân phaùt sanh nhaãn, phaùt sanh laïc, phaùt sanh duïc, töùc mong caàu nghe, mong caàu nieäm, mong caàu quaùn. A-nan, ñoù goïi laø ñaûnh phaùp. “A-nan, neáu ñöôïc ñaûnh phaùp naøy nhöng laïi maát ñi, suy thoaùi, khoâng tu thuû hoä, khoâng taäp tinh taán, naøy A-nan, aáy goïi laø ñaûnh phaùp thoái. A-nan, ñaûnh phaùp vaø ñaûnh phaùp thoái naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy ñaûnh phaùp vaø ñaûnh phaùp thoái naøy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu phaïm haïnh. “A-nan, Ta ñaõ noùi veà xöù, daïy veà xöù, veà ñaûnh phaùp, ñaûnh phaùp thoái cho caùc oâng nghe, nhö vò Toân sö vì ñeä töû neân khôûi loøng ñaïi töø aùi, laân nieäm, maãn thöông maø mong caàu söï thieän lôïi vaø höõu ích, mong caàu an oån, khoaùi laïc. Ta ñaõ thöïc hieän nhö vaäy, caùc oâng cuõng neân töï chính mình thöïc hieän. Haõy ñeán nôi röøng vaéng, nôi nuùi röøng, döôùi goác caây, choã an tónh khoâng nhaøn, tónh toïa tö duy, khoâng ñöôïc phoùng daät, sieâng naêng tinh taán, ñöøng ñeå aân haän veà sau. Ñaây laø lôøi giaùo saéc cuûa Ta, laø lôøi huaán thò cuûa Ta”. Phaät thuyeát nhö vaäy. Toân giaû A-nan vaø caùc Tyø-kheo nieân thieáu nghe lôøi Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh. Uaån, noäi, ngoaïi, thöùc, xuùc, Thoï, töôûng, tö, aùi, giôùi; Nhaân duyeân, nieäm, chaùnh ñoaïn, Nhö yù, thieàn, ñeá töôûng, Voâ löôïng, voâ saéc chuûng, Sa-moân quaû, giaûi thoaùt, Xöù, caên, löïc, xuaát yeáu, Taøi, löïc, giaùc, ñaïo, danh12.

8. Tì-baø-sa ñd. nt.: “ñoái vôùi naêm thuû uaån, trong phaùp duyeân sanh...” 9. Sñ: “... coù nhaãn, coù kieán, coù duïc laïc, coù haønh giaûi...” veà nhaãn phaùp, Caâu-xaù 23 (No.1558, Ñaïi 29, trang 119 c): “ñoái vôùi boán Dieäu ñeá coù khaû naêng chaáp nhaän”. 10. Phaùt trí 1 (No.1554, Ñaïi 26, trang 918 c) Tyø-baø-sa 6 (Ñaïi 27, trang 27 a-b): ñaûnh ñoïa do ba nguyeân nhaân sau khi ñaõ ñaït ñeán ñaûnh: Khoâng thaân caän thieän só, khoâng thính vaên chaùnh phaùp, khoâng nhö lyù taùc yù. 11. Baûn Haùn, vaên maïch khoâng chaët cheõ, neân hieåu laø “cuõng nhö ñoái vôùi naêm thuû uaån ôû treân, thöùc... cuõng vaäy”. 12. Baøi tuïng naøy toùm taét caùc vaán ñeà ñöôïc noùi ñeán trong kinh.

“A-nan, tröôùc kia Ta ñaõ noùi cho oâng nghe veà naêm caên, tín, tinh taán, nieäm, ñònh vaø tueä caên. A-nan, naêm caên naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu veà naêm

caên naøy, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu haønh phaïm haïnh. “A-nan, tröôùc kia Ta ñaõ noùi cho oâng nghe veà naêm löïc, tín, tinh taán, nieäm, ñònh, tueä löïc. A-nan, naêm löïc naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu veà naêm löïc naøy, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu haønh phaïm haïnh. “A-nan, tröôùc kia Ta ñaõ noùi cho oâng nghe veà naêm xuaát yeáu giôùi13. Nhöõng gì laø naêm? A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû quaùn saùt duïc moät caùch cöïc kyø maõnh lieät. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt duïc neân taâm khoâng höôùng theo duïc, khoâng vui say duïc, khoâng gaàn guõi vôùi duïc, khoâng quyeát taâm14 nôi duïc. Khi taâm duïc vöøa sanh, töùc thì bò chaùy tieâu, khoâ heùo, co ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc môû roäng ra, bò vöùt boû ñi, khoâng truï nôi duïc, chaùn gheùt, nhaøm tôûm. A-nan, gioáng nhö loâng vaø gaân cuûa con gaø bò ñem quaêng vaøo trong löûa, töùc khaéc chaùy tieâu, khoâ heùo, co ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc môû roäng ra. A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû cuõng vaäy, cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt duïc. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt duïc neân taâm khoâng höôùng theo duïc, khoâng vui say trong duïc, khoâng gaàn guõi vôùi duïc, khoâng quyeát taâm nôi duïc. Khi taâm duïc vöøa sanh, töùc thì bò chaùy tieâu, khoâ heùo, co ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc môû roäng ra. Vò aáy vöùt boû, khoâng truï nôi duïc, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï duïc. Vò aáy quaùn saùt voâ duïc, taâm höôùng veà voâ duïc, vui say voâ duïc, gaàn guõi voâ duïc, quyeát taâm nôi voâ duïc, taâm khoâng bò chöôùng ngaïi, khoâng oâ tröôïc, taâm ñöôïc an laïc, raát an laïc, vieãn ly taát caû duïc, vieãn ly caùc laäu vaø caùc thöù phieàn nhoïc, öu saàu do duïc maø coù, giaûi chuùng, thoaùt chuùng vaø laïi giaûi thoaùt khoûi chuùng. Vò aáy khoâng coøn nhaän laõnh caùc caûm thoï aáy nöõa, töùc caùc caûm thoï sanh ra bôûi duïc. Nhö vaäy, ñoù laø söï xuaát ly khoûi duïc. A- nan, ñoù laø xuaát yeáu giôùi thöù nhaát. A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû quaùn saùt saân nhueá cöïc kyø maõnh lieät. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt saân nhueá neân taâm khoâng höôùng theo saân nhueá, khoâng vui say trong saân nhueá, khoâng gaàn guõi vôùi saân nhueá, khoâng quyeát taâm nôi saân nhueá. Khi taâm saân nhueá vöøa sanh, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ heùo, co ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra, bò vöùt boû di. Vò aáy khoâng truï nôi saân nhueá, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï saân nhueá. A-nan, gioáng nhö loâng vaø gaân cuûa con gaø bò ñem quaêng vaøo trong löûa, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra. A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû cuõng vaäy, cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt saân nhueá. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt saân nhueá neân taâm khoâng höôùng theo nhueá, khoâng vui say nhueá, khoâng quyeát ñònh nôi nhueá. Taâm nhueá vöøa sanh, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ ruùt, bò cuoán troøn chöù khoâng nôû roäng ra ñöôïc, bò vöùt boû ñi, vò aáy khoâng an truï nôi nhueá, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï nhueá. Vò aáy quaùn saùt voâ nhueá, taâm höôùng veà voâ nhueá, vui say voâ nhueá, gaàn guõi voâ nhueá, quyeát ñònh nôi voâ nhueá, taâm khoâng bò chöôùng ngaïi, khoâng oâ tröôïc, taâm

ñöôïc an laïc, raát an laïc, vieãn ly duïc nhueá, vieãn ly caùc laäu vaø caùc thöù phieàn nhoïc, öu saàu do nhueá maø coù, thoaùt chuùng, giaûi chuùng vaø laïi giaûi thoaùt khoûi chuùng. Vò aáy khoâng coøn nhaän laõnh caûm thoï naøy nöõa, töùc caûm thoï sanh ra bôûi nhueá. Nhö vaäy, ñoù laø söï xuaát ly khoûi nhueá. A- nan, ñoù laø xuaát yeáu giôùi thöù hai. Laïi nöõa, A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû quaùn saùt moät caùch

Naêm xuaát yeáu hay xuaát ly giôùi Paøli: paóca nissaøraòiyaø dhaøtuyo, naêm giôùi haïn caàn 13.

phaûi thoaùt ly; xem D. 33 Saígìti. Nguyeân Haùn: baát tín giaûi Taäp Dò Moân, sñd. tr.427c: voâ thaéng giaûi; Paøli (D 33) na 14.

vimuccati.

cöïc kyø maõnh lieät naõo haïi. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt haïi neân taâm khoâng höôùng theo haïi, khoâng vui say haïi, khoâng gaàn guõi vôùi haïi, khoâng quyeát ñònh nôi haïi. Khi taâm haïi vöøa sanh, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ heùo, co ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra, bò vöùt boû ñi. Vò aáy khoâng truï nôi haïi, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï naõo haïi. A-nan, gioáng nhö loâng vaø gaân cuûa con gaø bò ñem quaêng vaøo trong löûa, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra. A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû cuõng vaäy, cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt naõo haïi. Vò aáy do cöïc kyø quaùn saùt naõo haïi neân taâm khoâng höôùng theo haïi, khoâng vui say haïi, khoâng gaàn guõi vôùi haïi, khoâng quyeát ñònh nôi haïi. taâm haïi vöøa sanh, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ ruùt, bò cuoán troøn chöù khoâng nôû roäng ra ñöôïc, bò vöùt boû ñi. Vò aáy khoâng an truï nôi haïi, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï haïi. Vò aáy quaùn saùt voâ haïi, taâm höôùng veà voâ haïi, vui say voâ haïi, gaàn guõi voâ haïi, quyeát ñònh nôi voâ haïi, taâm khoâng bò chöôùng ngaïi, khoâng oâ tröôïc, taâm ñöôïc an laïc, raát an laïc, vieãn ly duïc haïi, vieãn ly caùc laäu vaø caùc thöù phieàn nhoïc, öu saàu do haïi maø coù, thoaùt chuùng, giaûi chuùng vaø laïi giaûi thoaùt khoûi chuùng. Vò aáy khoâng coøn nhaän laõnh caûm thoï naøy nöõa, töùc caûm thoï sanh ra bôûi haïi. Nhö vaäy, ñoù laø söï xuaát ly khoûi haïi. A-nan, ñoù laø xuaát yeáu giôùi thöù ba. Laïi nöõa, A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû quaùn saùt saéc cöïc kyø maõnh lieät. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt saéc neân taâm khoâng höôùng theo saéc, khoâng vui say trong saéc, khoâng gaàn guõi vôùi saéc, khoâng quyeát ñònh nôi saéc. Khi taâm saéc vöøa sanh, töùc thì bò chaùy tieâu, bò khoâ heùo, co ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra, bò vöùt boû ñi. Vò aáy khoâng truï nôi saéc, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï saéc. A-nan, gioáng nhö loâng vaø gaân cuûa con gaø bò ñem quaêng vaøo trong löûa, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra. A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû cuõng vaäy, cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt saéc. Vò aáy do cöïc kyø quaùn saùt saéc neân taâm khoâng höôùng theo saéc, khoâng vui say saéc, khoâng gaàn guõi vôùi saéc, khoâng quyeát ñònh nôi saéc. Taâm saéc vöøa sanh, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ ruùt, bò cuoán troøn chöù khoâng nôû roäng ra ñöôïc, bò vöùt boû ñi. Vò aáy khoâng an truï nôi saéc, chaùn

gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï saéc. Vò aáy quaùn saùt voâ saéc, taâm höôùng veà voâ saéc, vui say voâ saéc, gaàn guõi voâ saéc, quyeát ñònh nôi voâ saéc, taâm khoâng bò chöôùng ngaïi, khoâng oâ tröôïc, taâm ñöôïc an laïc, raát an laïc, vieãn ly duïc saéc, vieãn ly caùc laäu vaø caùc thöù phieàn nhoïc, öu saàu do saéc maø coù, thoaùt chuùng, giaûi chuùng vaø laïi giaûi thoaùt khoûi chuùng. Vò aáy khoâng coøn nhaän laõnh caûm thoï naøy nöõa, töùc caûm thoï sanh ra bôûi saéc. Nhö vaäy, ñoù laø söï xuaát ly khoûi saéc. A-nan, ñoù laø xuaát yeáu giôùi thöù tö. Laïi nöõa, A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû heát söùc thaän troïng kheùo leùo, quaùn saùt töï thaân moät caùch cöïc kyø maõnh lieät. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt töï thaân neân taâm khoâng höôùng theo töï thaân, khoâng vui say trong töï thaân, khoâng gaàn guõi vôùi töï thaân, khoâng quyeát ñònh nôi töï thaân. Khi töï thaân vöøa sanh, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ heùo, co ruùt laïi, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra, bò vöùt boû ñi. Vò aáy khoâng truï nôi thaân, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï töï thaân. A-nan, gioáng nhö loâng vaø gaân cuûa con gaø bò ñem quaêng vaøo trong löûa, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ, bò cuoán troøn laïi chöù khoâng ñöôïc nôû roäng ra. A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû cuõng vaäy, cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt töï thaân. Vò aáy do cöïc kyø maõnh lieät quaùn saùt töï thaân neân taâm khoâng höôùng theo thaân, khoâng vui say thaân, khoâng quyeát ñònh nôi thaân. Töï thaân vöøa sanh, töùc khaéc bò chaùy tieâu, bò khoâ ruùt, bò cuoán troøn chöù khoâng nôû roäng ra ñöôïc, bò vöùt boû ñi. Vò aáy khoâng an truï nôi thaân, chaùn gheùt, nhaøm tôûm, cheá ngöï thaân. Vò aáy quaùn saùt voâ thaân, taâm höôùng veà voâ thaân, vui say voâ thaân, gaàn guõi voâ thaân, quyeát ñònh voâ thaân, taâm khoâng bò chöôùng ngaïi, khoâng oâ tröôïc, taâm ñöôïc an laïc, raát an laïc; vieãn ly duïc thaân, vieãn ly caùc laäu vaø caùc thöù phieàn nhoïc, öu saàu do thaân maø coù, thoaùt chuùng, giaûi chuùng vaø laïi giaûi thoaùt khoûi chuùng. Vò aáy khoâng coøn nhaän laõnh caûm thoï naøy nöõa, töùc caûm thoï

sanh ra bôûi thaân. Nhö vaäy, ñoù laø söï xuaát ly khoûi thaân. A-nan, ñoù laø xuaát yeáu giôùi thöù naêm. A-nan, naêm xuaát yeáu giôùi naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu veà naêm xuaát yeáu giôùi naøy, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu haønh phaïm haïnh. “A-nan, tröôùc kia Ta ñaõ noùi cho oâng nghe veà baûy taøi saûn, tín, giôùi, taøm, quyù, vaên, thí vaø tueä taøi. A-nan, baûy taøi saûn naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy baûy taøi saûn naøy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu phaïm haïnh. “A-nan, tröôùc kia Ta ñaõ noùi cho oâng nghe veà baûy löïc, tín, tinh taán, taøm, quyù, nieäm, ñònh, tueä löïc. A-nan, baûy löïc naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy baûy löïc naøy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu haønh phaïm haïnh. “A-nan, tröôùc kia Ta ñaõ noùi cho oâng nghe veà baûy giaùc chi, nieäm, traïch phaùp, tinh taán, hyû, khinh an15, ñònh, xaû giaùc chi. A-nan, baûy giaùc chi naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho

caùc Tyø- kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy baûy giaùc chi naøy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu haønh phaïm haïnh. “A-nan, tröôùc kia Ta ñaõ noùi cho oâng nghe veà Thaùnh ñaïo taùm chi, chaùnh kieán, chaùnh tö duy16, chaùnh ngöõ, chaùnh nghieäp, chaùnh maïng, chaùnh tinh taán17, chaùnh nieäm, chaùnh ñònh. Ñoù laø taùm. A-nan, Thaùnh ñaïo taùm chi naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy taùm chi Thaùnh ñaïo naøy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu haønh phaïm haïnh”. Luùc aáy, Toân giaû A-nan chaép tay höôùng veà Phaät, baïch raèng: “Baïch Theá Toân, thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu! Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi veà xöù vaø daïy veà xöù cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu”. Ñöùc Theá Toân baûo: “Naøy A-nan, thaät vaäy, thaät vaäy! Thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu, Ta noùi veà xöù vaø daïy veà xöù cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Naøy A-nan, neáu oâng laïi hoûi veà ñaûnh phaùp vaø ñaûnh phaùp thoái 18 töø nôi Nhö Lai thì oâng heát söùc tin töôûng, hoan hyû ñoái vôùi Nhö Lai”. Baáy giôø Toân giaû A-nan chaép tay höôùng veà Phaät, baïch raèng: “Baïch Theá Toân, nay thaät ñuùng thôøi. Baïch Thieän Theä, nay thaät ñuùng thôøi. Neáu Theá Toân noùi vaø daïy veà ñaûnh phaùp vaø ñaûnh phaùp thoái cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu thì con vaø caùc Tyø-kheo nieân thieáu töø Ñöùc Theá Toân nghe xong seõ kheùo leùo thoï trì”. Ñöùc Theá Toân baûo: “Naøy A-nan, caùc oâng haõy laéng nghe. Haõy kheùo töï nieäm. Ta seõ noùi veà ñaûnh phaùp vaø ñaûnh phaùp thoái cho oâng vaø caùc Tyø-kheo nieân thieáu nghe”. Toân giaû A-nan vaø caùc Tyø-kheo nieân thieáu thoï trì laéng nghe. Ñöùc Theá Toân baûo raèng19: “A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû chaân thaät, nhaân nôi taâm tö nieäm20, tö löông, kheùo

Ngöyeân Haùn: töùc 15.

Nguyeân Haùn: chaùnh chí 16.

Nguyeân Haùn: chaùnh phöông tieän 17.

Ñaûnh phaùp ñaûnh phaùp thoái Paøli khoâng coù. Tham khaûo,
Tì-baø-sa 6 18.

(No.1545, Ñaïi 27, trang 25 c): “Ví nhö ñænh nuùi”. 19. Ñoaïn naøy, veà ñaûnh phaùp ñöôïc daãn trong Tì-baø-sa 6 (Ñaïi 27, trang 26 c) vôùi moät ít dò bieät. Xem caùc chuù thích döôùi.

quaùn saùt, phaân bieät veà voâ thöôøng, khoå, khoâng, phi ngaõ. Vò aáy khi tö nieäm nhö vaäy, tö löông nhö vaäy, kheùo quaùn saùt, phaân bieät nhö vaäy, lieàn phaùt sanh nhaãn, phaùt sanh laïc, phaùt sanh duïc, töùc mong caàu nghe, mong caàu nieäm, mong caàu quaùn21. Naøy A-nan, aáy goïi laø ñaûnh phaùp. “A-nan, neáu ñöôïc ñaûnh phaùp naøy nhöng laïi maát ñi, suy thoaùi, khoâng tu thuû hoä, khoâng taäp tinh taán, naøy A-nan, aáy goïi laø ñaûnh phaùp thoái 22. Cuõng vaäy, ñoái vôùi thöùc noäi xöù, thöùc ngoaïi xöù, xuùc, thoï, töôûng, tö, aùi, giôùi, nhaân duyeân khôûi vaø nhaân duyeân khôûi phaùp23 cuõng nhö vaäy. “A-nan, Ña vaên Thaùnh ñeä töû ñoái vôùi

nhaân duyeân khôûi vaø nhaân duyeân khôûi phaùp naøy maø tö nieäm, tö löông, kheùo quaùn saùt, phaân bieät veà voâ thöôøng, khoå, khoâng, phi ngaõ, vò aáy khi tö nieäm nhö vaäy, tö löông nhö vaäy, kheùo quaùn saùt, phaân bieät nhö vaäy neân phaùt sanh nhaãn, phaùt sanh laïc, phaùt sanh duïc, töùc mong caàu nghe, mong caàu nieäm, mong caàu quaùn. A-nan, ñoù goïi laø ñaûnh phaùp. “A-nan, neáu ñöôïc ñaûnh phaùp naøy nhöng laïi maát ñi, suy thoaùi, khoâng tu thuû hoä, khoâng taäp tinh taán, naøy A-nan, aáy goïi laø ñaûnh phaùp thoái. A-nan, ñaûnh phaùp vaø ñaûnh phaùp thoái naøy, oâng haõy noùi ñeå daïy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu. Neáu noùi vaø daïy ñaûnh phaùp vaø ñaûnh phaùp thoái naøy cho caùc Tyø-kheo nieân thieáu, hoï seõ ñöôïc an oån, ñöôïc söùc löïc, ñöôïc an laïc, thaân taâm khoâng phieàn nhieät, troïn ñôøi tu phaïm haïnh. “A-nan, Ta ñaõ noùi veà xöù, daïy veà xöù, veà ñaûnh phaùp, ñaûnh phaùp thoái cho caùc oâng nghe, nhö vò Toân sö vì ñeä töû neân khôûi loøng ñaïi töø aùi, laân nieäm, maãn thöông maø mong caàu söï thieän lôïi vaø höõu ích, mong caàu an oån, khoaùi laïc. Ta ñaõ thöïc hieän nhö vaäy, caùc oâng cuõng neân töï chính mình thöïc hieän. Haõy ñeán nôi röøng vaéng, nôi nuùi röøng, döôùi goác caây, choã an tónh khoâng nhaøn, tónh toïa tö duy, khoâng ñöôïc phoùng daät, sieâng naêng tinh taán, ñöøng ñeå aân haän veà sau. Ñaây laø lôøi giaùo saéc cuûa Ta, laø lôøi huaán thò cuûa Ta”. Phaät thuyeát nhö vaäy. Toân giaû A-nan vaø caùc Tyø-kheo nieân thieáu nghe lôøi Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh. Uaån, noäi, ngoaïi, thöùc, xuùc, Thoï, töôûng, tö, aùi, giôùi; Nhaân duyeân, nieäm, chaùnh ñoaïn, Nhö yù, thieàn, ñeá töôûng, Voâ löôïng, voâ saéc chuûng, Sa-moân quaû, giaûi thoaùt, Xöù, caên, löïc, xuaát yeáu, Taøi, löïc, giaùc, ñaïo, danh24.

20. Tì-baø-sa ñd. nt.: “ñoái vôùi naêm thuû uaån, trong phaùp duyeân sanh...” 21. Sñ: “... coù nhaãn, coù kieán, coù duïc laïc, coù haønh giaûi...” veà nhaãn phaùp, Caâu-xaù 23 (No.1558, Ñaïi 29, trang 119 c): “ñoái vôùi boán Dieäu ñeá coù khaû naêng chaáp nhaän”. 22. Phaùt trí 1 (No.1554, Ñaïi 26, trang 918 c) Tyø-baø-sa 6 (Ñaïi 27, trang 27 a-b): ñaûnh ñoïa do ba nguyeân nhaân sau khi ñaõ ñaït ñeán ñaûnh: Khoâng thaân caän thieän só, khoâng thính vaên chaùnh phaùp, khoâng nhö lyù taùc yù. 23. Baûn Haùn, vaên maïch khoâng chaët cheõ, neân hieåu laø “cuõng nhö ñoái vôùi naêm thuû uaån ôû treân, thöùc... cuõng vaäy”. 24. Baøi tuïng naøy toùm taét caùc vaán ñeà ñöôïc noùi ñeán trong kinh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.